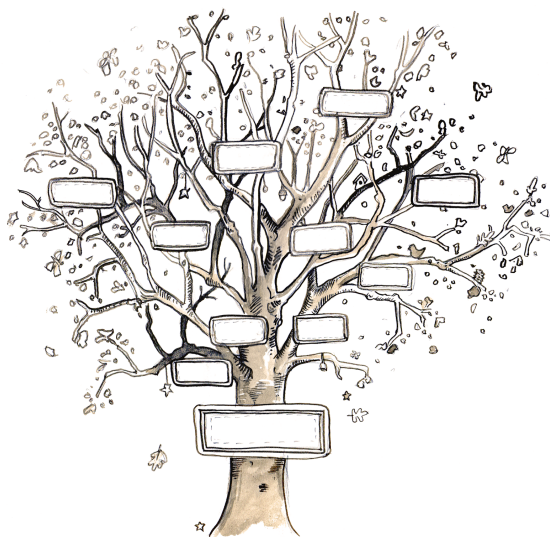

Vambola Raudsepp

Mälupuu mõistatus

LOOMING	VAPILIND	MÄLUVALU
KUULUVUS	ELUALGE	JUURED
LEMBUS	NOSTALGIA	MÄLUPUU
ELUTÖÖ	HETKED	MASENDUS
HAPRUS	AJALIK	REETUR
MÕÕDE	OOTUSED	ÜLIMLUS
ARMUTU	VABALEND	

*Traditsioonide kaudu tunnetame
oma juurte väge.*

Looming

*Laua kirjutised, arutlused ...
Virnas ajakirjad, raamatud -
inspiratsiooni valulik ootus.*

*Kõiksus tõrksalt avab end andele;
kel palvele pandud lootus,
see altruist, ausalt alandlik.*

*Taevalikus rahu toimiv koda,
neil kompassiks armastus ja tõde -
tasuks õnnistatud elukaar.*

*Avaruses ideede sähviv valgus;
peegeldub traktaatide selgus -
ülalt loovutatud lahendus.*

Vapilind

Eluvõitlus soosib taipu, indu,
ajastatud kiiret, täpset lendu.

Taevakaarel kõrget, laia liuglemist,
ümbruse terassilmset jälgimist.

Raudne tahe, soliidne väärikus,
suhtluses, sõpruses värvikus.

Karmis pilgus tal kevade kargus,
hoiakus julgus - tundmata argus.

Väärikat ei valda kapriisid, tujud;
haugas sugupuu suur eeskuj.

Kel olemuses kummis-vöötis rind -
raudkull Raudseppade vapilind.

Mäluvalu

Vihka või nea. Hääletuks karju;
mäluvaluga ära ei harju.
Oli ida-lääne hõivajaid. Hirm.
Oli vaesus, sõda ja surm.

Karussell keerles. Jõllivad näod.
Siinsel "seadusega" seotud käed.
Julge trotsis. Hüppas maha,
jättis Eestimaa merede taha.

Viidi korpuseSse, Kolõma'le ...
võõra julma riigi kodumaale.
Eestlaste haudu rohkelt jäi sinna -
nii süütu maksis reetmise hinna.

Jäi aastaiks okastraadi-avar kong
ja käiku GULAG'i ühendav rong.
Ülim ülbus. Ahistav ahnus.
Kadus suhetes inimlik lahkus.

Sündis lapsi. Töötas kool, tehased ...
Olime hüljatud. Tõrksad baltlased,
punariigi vihatud alamad.
Nende visadus võitis - vabadus.

Kuuluvus

Aestia*, Terra Mariana, Estonia -
muistsete eestlaste asuala maa.
Rajas riigi. Kestis orjaöös,
sai rahvaks, andekaks töös.

Tunnustame tegijaid, kõiki neist;
kes kusagil teispool kaduva ust,
ajatult aegade lõpus,
taevakaare säraval sillal.

Hoolivuses naudime sõprust,
lähedust, embame, jutleme.
Meenutame minevikku,
juuri, hõimlasi, kuuluvust.

Väärtustame olemist, olevikku;
vääramatut kauget tulevikku.
Õnnistust adume,
kuuluvust Eestimaale.

**Tacituse Aestiorum gentes*

Elualge

*Memento vivere**

Pole juurteta puid;
on kuivanud oksti,
raagus ronte.

On kärbunud kasve,
paisumata pungi,
õilmitsemata õisi.

On valmimata vilju;
hoomamata ilu,
elamata elu.

On taunitud tavasid,
pühasid hiise,
kännu aastaringe.

**ära unusta elada*

Juured

*Jah, auline on vooruse vili ja
laitmatu tarkuse juur.
Saalomon.*

Vili peitub õienupus,
katvas ehtelehes.
Riskide-raskuste rüpes
elul tung kanda elu.

Õnnistatud maine eluring:
naisel imik mehelt,
kes väärikate seast;
ta perekonna peaks.

Lastel võimed juurtest:
kel *Püha Cecilia* sülelus -
neil kindel siht ja rüht,
nad loomes suured.

Pere põlvnemislugu -
põlvest-põlve aare;
jätkusuutlik sugu -
etnose pärandväärtus.

Lembus

Vanamoodne

Lehekuu lumehelbed
liuglevad toomepuu õitele.
Talvepoiste hilised kosjad.
Süleluses langetavad kobarad päid -
hell-karge kallistus.

Õied-helbed liibuvad üheks,
kirkaks maikuu valguseks.
See on jäägitu andumine,
õrnus, õndsus - armastus.

Elu igikestust ei kingi.
Päike võtab võimust.
Vääramatult, lõplikult.
Palavus sulatab armutult
helbed õite silmaveeks.

Tilk langeb lehelt
janusesse mulda -
õiesilma õnnepisar.

Nostalgia

Antsla Gümnaasium - 75

Raudtee ääre, oru veere,
Taberlaane metsarajad -
kodulinna kooliajad.

Õpest saadud saladused,
reisiks valla vabadus -
lahkumise vabandus.

Vaksal teele saatis siit,
vastu võttis tulnud kaugelt -
kel noorustuhin rauges.

Kumab kõrvus rongi hõik,
kutsuv koolikella helin -
südamesse valutuik.

Hetkeks kurk jäi kitsaks,
hing pilgeni sai tuska täis -
nostalgitsema jäin.

Mälupuu

Metsavaikus. Lumemütsiga männid.
Kaob kord rahu. Ja kännud.
Sündmused kiirgavad valguse sammu,
Kõiksus salvestab kõik, mis ammu;
mälupuu juurtest võtab rammu.
Evolutsiooni tagasivaate peegeldus.

.....

Siin saun, soo kehval pinnasel;
maa toitis lapsi kidaselt.
Kõrge ristimänni kauge mälestus:
riskialt mastipuu latva ronitud;
ei kardetud kukkumist, oli väledust.
Olid püksid lombiporised.

Keelemälu mõtteid võimendab,
emakeele rikkust rohkendab.
Sugupuu geenid loovad talente,
mõned mu kõrval, sama tüve okstel asuvad.
Nende looming, aineiline kasu,
etnose varaks saavad.

Hetkeks mälupiltidesse kinni olin jäänud.
Ehmunud tedrekuke tiivaplaksutused
mind tänapäeva tagasi toovad.

Elutöö

*Vitam impendere vero**

Kestev töö on ande raske võit,
tänutäheks sada roosiõit.

Vaimutöö kannab väärilvilju,
saati teenib dividende, hiljem.

Kuniks kestab elu - töö ei lõpe;
andekaile uuringud ja õpe.

On ajatajuta töönarkomaane,
ka kirjasõna grafomaane;

teaduses ülikõrgeid barjääre,
veretult hävitatud karjääre.

Kestev töö küll kedagi ei säästa,
ei keegi saa sest eales päästa.

Jääb alles talletatud vaimuvara;
aeg lõpetada tundub ikka vara.

**elu tööle pühendada*

Hetked

Männitüvedel järvejää helk -
loojangu ruuge valgus.
Võrumaa kasemahla mahe mekk.
Ajatu kevade algus.

Loodus ärkab - sigivus ja aplus;
jääb meenuma isukus ja taplus.
Tulevik tublimaid neist troonib,
kuldkroonist kaduvik ei hooli.

Loomingule loovutatud hetked
isetult igavikku loovad.
Kõiksuses kõike ju ei hooma.
Kaduvikus tasa vaikus heliseb -
kurb-valus hetkete helin.

Masendus

Rajuse porikuu murelik tund,
meeli valdab valulik kaotus, äng.
Kõlab eksinud hääle kurblik hõik,
veel hetk ja väljal vaikinud kõik.

Elus rohkem õnne on olnud,
vaevu oleks seda väärinud.
Unelmis paha juba hääbunud.
Edu enamat? Õnneks polnud.

Vaevad vanuri murravad maha;
aeg, mil elada enam ei taha.
Vabasurm on patt ja vääritu.

.....
On elukaares palju jäädavat,
Kõiksuses lapsele määratud.

Käsk - sirgu ja edasi astu,
vaimsele kasvule vastu.
Saadab kõiki üks kindel lootus -
me üle valvab igaviku Looja.

Haprus

Ülal väreleb vaskne tuluke.
Rõõmuhõisked pumatis huultelt,
tujuka Läänemere tuultes,
kõlab laotusse habras lootus.

Targa tulija igatsev ootus
kesk kõrget, tumma tehisloodut.
Rändavad. Lähevad-tulevad;
paljud sugupuutes surevad.

Rikkus hellitab õilsaid hingi.
Elu igavest õnne ei kingi;
hedonism ei põe, ega põle -
temas teed rajavat pole.

Karm sõnaseade teadvust toidab,
mesimagus uimav importhoidis.
Kahvatub-koltub pumatis pale;
viimane neist kustutab tule.

Ajalik

Nüüd juba lootusetult hilja:
elu sügiseks valminud viljad
lennelnud muutlikku ilma.
(Kõigest loodust jääd ilma).

Kel Kõiksusest antud annet,
see loodud jagaja, andja -
talle tänud-laimud, tühjus.
(Eluajaks süütunde kandja).

Tallele jääb vaimne pärand,
ajalik vähene varandus.
Rohket abi-tuge terendub.
(Kõike seda veel vajatakse).

Minevikku alles jääb olnu,
seal tehtud vigu ei paranda.
Aeg kõik haavad armistab.
(Aeg kõiki meid karmistab).

Reetur

Tõe vastasus endas kahestub,
vaid ühte omaks, ajas võib näha.
Annab võime õigus - ära teha;
vaevab valu, hiline kahetsus.

Jääb eluajaks eraldav klaassein,
kannatanule haavad, armid, lein.
Võime veel leida midagi ühist -
tunda tõrjuvat tülkust, tühist.

Keegi meie endi hõimlaste seast,
jäänud ilma lähedusest, heast.
On's temas ajastu duaalsust,
oma tõde tagavat lojaalsust.

Rusuvalt raske reeturit mõista,
veel raskem ta üle kohut mõista.
Kannatanu kauaks jääb käteta;
inimlikult andestada võime -
embamiseks puudub võime.

Mööde

Sisenen pühasse puhkeparki,
kus valitseb totaalne tarkus.
Seal austus ja hea tahte laeng,
toimib täiuslik kvaliteetaeg.

Armunud jutlevad filosoofiast,
ideedest, kunstist, poeesiast...
Lähedus, valgus, puhtus ja ilu -
õdus, lihtne taevalik ime.

Paitab mõtteid õhkörn aimdus -
peagi valitseb meil ülim vaimsus.
Eluvõitlus hõimlasi hülgab,
sõpruskond vennaarmu salgab.

Vaeseid võikalt jõllitav egoism,
õelusest johtuv idiotism.
On intelligendil traditsioonid,
eliidil ahtad ambitsioonid.

Mõistust pimestav politism,
ajupeesu salakaval lobism.
Veel kitsarinnaline tõrjutus,
tagaplaanil headus, haritus.

On inimmöötmes mõistatusi,
traditsioone eiravaid eksitusi.

Ootused

Elan. Ootan imelisi arenguid veel.
Mööduvad hetked kui voolavad veed;
piisad Mustjõesst Liivi lahte.

Igal õigus olla, tahta, end teostada;
nagu sinulgi järglasi eostada.
Endale kodu, elu õnnele rajada.

Oli ahastus. Suletud piirid ja suud;
Oli - võinuks olla midagi muud.
Süütunde lohet lennutab nüüd tuul.

Kell kukkus. Lisas väge vabaduse leek.
Raudne tahe. Kogus rammu elukvaliteet.
Maailmakodanikuks - perspektiiv.

Immigrandil ees tundmatud kohad,
kus meeletut pürgijat ootavad ohud.
Edukas sealt aujärjel naaseb.

Väike e-riik siinpool Soome lahte -
asukas teab, kuhu minna, mida tahta.
Vaimuvara rohkus pole siin liiast.

Ülimlus

*Nemo amat, quos timet**

Ülima iseloom:
armutu, auahne,
kiskja loom.
Ülistav-lõmitav saatjaskond,
koputajad-kaebajad.
Valitud vali kord.

Ta ei sära,
naudib kiitvat meediakära.
Arvab heaks, läheb inimjahti,
käsib-laseb verekoerad lahti,
alandama tõrksaid, andekaid.

Tasuks trofeed,
lisaks ülemlaul veel
ja aurahaga kee.

.....

**mitte keegi ei armasta neid, keda ta kardab*

Armutu

Pilkane, sompus paharettide öö.
Leinarüü üll, kaarnasulega pärg;
teab, kus ootamas surija säng.
Kalmistu plaatidel kirjas ta töö.

Saatuse rapiiriga sooääre talus,
Musta Risti Rüütliks õiglane lüüakse.
Patuta perepea - kaotus nii valus.
Aura jääb, kui peielauas süüakse.

Uhhuu, surnukuuri taga umbluu,
räästa all undab sügisöö tuul.
Varjus vanade raudristide ahel;
jeekimid kekslevad kalmete vahel.

Temast vahest visatakse völlanalju.
Kärsitu, kiire. Jõudma peab palju.
Ajatu. Vahe vikat kindlalt käes;
tuleb-läheb Saatuse sunni väel.

Vabalend

Suure Tundmatu valguse väel,
kaugeid tulevasi aegu näen.
Adumatu avarus matab meele,
kui põlvime üksi kaduva ees.

Kevadlillede õitevärvis aas;
elujõus Tammesilla laas.
Vilbusoo niidetud looheina lõhn,
linnulaulus karge hommiku õhk.

Ees terendub Tagametsa oja,
kõik koduküla kadunud kojad.
Seisatu, teel kaugusse peatu;
imetle, on loodu siin veatu.

Viimne heitlik kõrgusse sööst,
hetk pilvis viibin, pilkases öös.
Siis õrn-õndsa languse tunne,
ees lõputu säravvalge tunnel.

All Urvaste kirikukella helin
ja viiulil valulik viimne viis.
Näen, sammastel tuttavad nimed -
ajatult igavikus, Looja imed.

